

Pani Przewodnicząca, Wysoka Rado, Panie Burmistrzu, Pani Sekretarz, Drodzy Goście, Szanowne Panie i Panowie Sołtysi!

Proponuję odrzucić uchwałę w sprawie niewyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego w 2014 rok

Rozmawialiśmy o tym na Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych, w wyniku głosowania komisja przyjęła pozytywnie możliwość wyłonienia takiego funduszu przy 3 głosach za i 2 wstrzymującymi. Wiemy, że w ramach funduszu można realizować zadania, które należą do kompetencji zadań własnych gminy. Mieszkańcy wsi mogą otrzymać środki finansowe i z tych środków można sfinansować inicjatywę sołecką, jaka zrodzi się w danej miejscowości.

Podczas 24 Sesji Rady Miejskiej w Stawiskach w dniu 30 marca 2012 roku, czyli rok temu, radny Jan Kurzątkowski zwrócił się z pytaniem, na jakie konkretnie cele można przeznaczyć środki z funduszu sołeckiego? Po czym dodał, że dla wsi najbardziej potrzebny jest remont dróg.

Burmistrz wówczas odpowiedział, że remontu dróg nie można realizować w ramach środków finansowych z funduszu sołeckiego, że na kopanie rowów i równanie dróg nie można również go przydzielić. Fundusz sam w sobie nie sprawdzi się w małych miejscowościach, np. Żelazki czy Kuczyny. Są miejscowości na terenie gminy, gdzie nie ma świetlic, więc trudno będzie realizować takie zadania.

Wówczas radny Stefan Chmielewski zauważył także, że skoro nie ma możliwości prawnej, aby środki z funduszu przeznaczyć na remonty dróg, to środki te skazane są na przepadanie. Obaj Ci radni poruszali ważny problem, który pojawia się na terenie gminy – mianowicie remonty dróg.

Szanowni Państwo!

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r. w art.7, czyli Katalogu zadań własnych gminy w ust. 1 czytamy:

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy. Jest to dokładnie 20 bardzo ogólnych punktów:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- 3a) działalności w zakresie telekomunikacji
- 4) lokalnego transportu zbiorowego,
- 5) ochrony zdrowia,
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- 6a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego,
- 8) edukacji publicznej,
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- 11) targowisk i hal targowych,

- 12) zieleni gminnej i zadrzewień,
- 13) cmentarzy gminnych,
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
- 18) promocji gminy,
- 19) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.),
- 20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Przedsięwzięcia pochodzące z wniosku sołeckiego do budżetu gminy mogą mieć zarówno charakter inwestycyjny (tj. np. zakup środka trwałego, wykonanie dokumentacji projektu inwestycji) lub nieinwestycyjny (np. remont drogi wewnętrznej, zakup usług). Przedsięwzięcia polegające na drobnych remontach, zakupie wyposażenia czy budowie placu zabaw przy świetlicach wiejskich, budowa wiaty przystankowej, budowa placu zabaw, a niektóre z nich mogą trafić do ich wykonania do planów finansowych szkół gminnych (np. remont sali lekcyjnej) lub gminnego ośrodka pomocy społecznej (np. wypłata zasiłków celowych dla osób dotkniętych powodzią)

Znalazłem też wniosek rozpatrzony pozytywnie o:

- zakup sztandaru dla ochotniczej straży pożarnej, który można sfinansować ze środków funduszu sołeckiego.

Jeżeli mieszkańcy danej wsi uznają, że warto np.:

- zbudować lub wyremontować plac zabaw dla dzieci,
- naprawić chodniki,
- zadbać o porządek we wsi (np. postawić kosze na śmieci),
- posadzić drzewa, krzewy,
- wyremontować wiatę przystankową

to także zostanie to wykonane zgodnie z prawem.

Z funduszu sołeckiego zostanie także wykonane

- ogrodzenie budynku szkoły,
- doposażona stołówka szkolna,
- zorganizowany plac zabaw na działce szkoły podstawowej,
- finansowanie zakupu agregatu prądotwórczego dla OSP właśnie z funduszu sołeckiego.

Moim zdaniem Rada nie powinna zamykać tej drogi rozwoju sołtysom i mieszkańcom. Fundusz sołecki na 2014 rok opiewa na ponad 403 tys. zł. Jeżeli nawet skorzysta z tego kilka miejscowości, to będzie miało to sens, bo ktoś pozyska pieniądze na inicjatywę społeczną, która zrodzi się w ludziach, którzy będą chcieli coś zrobić. Będzie to ogromny sukces, bo ludzie się zintegrują, zjednoczą i razem przystąpią do inicjatywy w swojej wsi. Dla gminy jest to pewien zysk. Finansowy i o wymiarze społecznym.

DODATKI

Wzory dokumentów

Protokół

z Zebrania Wiejskiego Sołectwa

odbytego w dniu

1. Zebranie rozpoczęło się o godz. i trwało do godz.
 2. W zebraniu uczestniczyli mieszkańcy sołectwa, wg listy obecności - osób oraz:

.....

3. Na przewodniczącego zebrania wybrano:

.....

na protokolanta wybrano:

4. Porządek zebrania:

1. Ustalenie i uchwalenie wniosku o przyznanie środków finansowych z funduszu sołeckiego na realizację zadań służących poprawie warunków życia mieszkańców.

2.

.....

3.

.....

4.

.....

Porządek obrad został zatwierdzony ilością głosów „za”, „przeciw”, „wstrzymujących się”

5. Streszczenie przebiegu obrad:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Wyniki głosowania:

1. za przyjęciem uchwały w sprawie uchwalenia wniosku o przyznanie środków z funduszu sołeckiego „za” było uczestników zebrania, „przeciw”, „wstrzymało się” od głosu

Uchwała została przyjęta / nie przyjęta.

2. za przyjęciem uchwały w sprawie:

.....

.....

7. Treść podjętych uchwał – uchwały w załączeniu (.....egz.)

Protokołował/a:

Przewodniczący Zebrania

.....

.....



Projekt dofinansowany ze środków
 Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich



Uchwała Nr/...

Zebrania Wiejskiego Sołectwa
z dnia

w sprawie uchwalenia wniosku o przyznanie środków z funduszu sołeckiego.

Na podstawie art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lutego 2009r. o funduszu sołeckim (Dz.U. Nr 52, poz. 420) oraz § Statutu Sołectwa – Zebranie Wiejskie Sołectwa postanawia co następuje:

§ 1

Uchwała się wniosek o przyznanie środków z funduszu sołeckiego, wyodrębnionego w budżecie na rok, na realizację zadań służących poprawie warunków życia mieszkańców – stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się sołtysowi.

Przewodniczący Zebrania – Sołtys

Sołectwo Załącznik do uchwały Zebrania Wiejskiego
GMINA Sołectwa Nr
z dnia
.....
(data sporządzenia wniosku)

Pani/Pan

Wójt Gminy

Wniosek

Na podstawie art. 4 ust. 1-4 ustawy z dnia 20 lutego 2009r. o funduszu sołeckim /Dz.U. Nr 52, poz. 420/, Uchwały Rady Gminy w z dnia 20... r. Nr w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie funduszu sołeckiego – z g ł a s z a m y następujące przedsięwzięcia ¹ do wykonania w ramach funduszu sołeckiego:

Lp.	Przedsięwzięcia do wykonania w ramach funduszu sołeckiego	Całkowity koszt	Wnioskowana kwota dofinansowania z funduszu sołeckiego	Inne środki zewnętrzne	Udział własny w tym praca społeczna

Razem:			2		

Szacowane wydatki budżetu związane z realizacją zadań wyniosą -zł²

¹ Wniosek może dotyczyć więcej niż jednego przedsięwzięcia, jednak łączny ich koszt musi mieścić się w kwocie funduszu.

² Łącznie nie więcej niż kwota przyznana na dany rok.

Uzasadnienie przyjęcia realizacji przedsięwzięcia: ³

Wniosek niniejszy został uchwalony przez zebranie wiejskie w dniu

Sołtys

Załączniki:

- 1) Uchwała zebrania wiejskiego Nr z dnia
- 2) Protokół zebrania wiejskiego z dnia
- 3) Lista obecności z zebrania wiejskiego

³ W szczególności winny to być argumenty o związku przedsięwzięcia z wymogiem poprawy warunków życia mieszkańców

Pamiętamy, jak burmistrz mówił także o tym, że fundusz konsoliduje społeczność sołeckie, a sołtys musi wykazać się dużą kreatywnością i dużą ilością pracy, która miałby włożyć w realizację tych zamierzeń. Fundusz według burmistrza dyskryminuje małe miejscowości i jest to papierologia. Szanowni Państwo, czy te 3 kartki to jest papierologia??

WZORY DOKUMENTÓW

Powtórzę to, co mówiłem w latach poprzednich.
Chciałbym, aby sołtysi i mieszkańcy mieli możliwość we własnym zakresie realizowania swoich zamierzeń i planów dotyczących danego sołectwa. Nikt nie będzie musiał chodzić i prosić.
Czy tylko o to tutaj chodzi? Prosić – urząd da, albo nie da?
Utworzenie funduszu odetnie tę pępowinę zależności zwykłego obywatela od władzy.
Mówiliśmy tu już nie raz o budowaniu więzi społeczeństwa obywatelskiego.

Czy musi nadal funkcjonować system dogadania się z Burmistrzem celem wykonania pewnych zadań? Nie! Drodzy Państwo - teraz sołtysi przychodzą i proszą Burmistrza, a mogą przecież sami decydować o przeznaczeniu środków.

Burmistrz odpowiedział radnemu Sławomirowi Chodnikowi, że z funduszu nie można przeznaczać środków na plac zabaw.
A ja znalazłem wiele przykładów takiego właśnie wykorzystania.
Nawiązując do wcześniejszej wypowiedzi, pragnę przytoczyć pokrótce opinie osób ważnych z punktu widzenia rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

ARTYKUŁY

ZAKOŃCZENIE

To, co dane sołectwo może faktycznie zrobić, będzie zależało od wysokości środków finansowych, które będą w jego dyspozycji. Jeżeli mieszkańcy sołectwa zdecydują, to mogą wspomóc wykonanie konkretnych zadań - w tym także poprzez własną pracę społeczną. A wiemy, że takie inicjatywy już były, są i będą.

Powoli rośnie liczba kół gospodyń wiejskich. Widać, że celów i możliwości wykonania zadań w ramach funduszu sołeckiego jest wiele na terenie Naszej gminy.
Na wspomnianej przeze mnie komisji dowiedzieliśmy się także, że ewentualne pieniądze nie w pełni wydatkowane nie giną bezpowrotnie.

Proszę Państwa po raz kolejny o to, aby pozwolili Państwo swoją decyzją otworzyć szerokie perspektywy integracji, pracy, rozwoju naszej społeczności, mieszkańców wsi i miasta.

Czy musimy czekać aż do 2015 roku, kiedy to nowa rada i nowy burmistrz wspólnie opowiedzą się za utworzeniem takiego funduszu na 2016 rok?

Tomasz Chojnowski

Gdy zastanawiamy się, czy wprowadzenie w 2009 roku funduszu sołeckiego, gwarantującego mieszkańcom sołectw wiążący wpływ na budżet gmin, zmieniło coś w funkcjonowaniu gmin i sołectw, myślimy o tym, jak było wcześniej. Przez lata sołectwa funkcjonowały, otrzymując środki z budżetu gminy na swoje działania, ale w wielu miejscach ciężar i koszty organizacji życia w sołectwie opierały się na samych mieszkańcach, a ich potrzeby często pozostawały niezauważone.

Czy wprowadzenie funduszu sołeckiego spowodowało, że jest lepiej? Czy już po kilku latach doświadczeń z funduszem można powiedzieć, że fundusz się sprawdził? Każde sołectwo i gmina są inne, jednak sam fakt, że potrzeby sołectw są lepiej słyszalne, a mieszkańcy pewniejsi siebie i bardziej świadomi swoich praw jest dużym sukcesem. Rozważając, czy fundusz jest rozwiązaniem dobrym dla mieszkańców podkreślamy, że warto podjąć wysiłek związany z całym procesem Wprowadzanie funduszu sołeckiego przynajmniej w czterech powodów: *jest ważne*

Pewność. *Ustawa o funduszu sołeckim* gwarantuje, że corocznie radni będą rozważać kwestię funduszu. Jeśli się zgodzą, a poparcie dla idei fundusz to nie innego jak barometr zaangażowania przedstawicieli władzy w sprawy naszych lokalnych społeczności, to każdy mieszkaniec sołectwa ma gwarancję szansy, z której może – choć nie musi – skorzystać. Pieniądze zapewnione ustawą to tylko i aż przyczynek do suwerennej dyskusji w sołectwie.

Podmiotowość. Fundusz sołecki to nasze pieniądze! Decyzja o tym, na co wydać pieniądze, należy tylko do mieszkańców, ich zdanie jest wiążące i nikt ich w podjęciu decyzji na zebraniu wiejskim zastąpić nie może. Fundusz sołecki to jedyne rozwiązanie w Polsce, w ramach którego o części budżetu gminy decydują bezpośrednio mieszkańcy, a ich wola zobowiązuje wójta, burmistrza czy prezydenta do wpisania efektów owych decyzji do projektu budżetu. Korzystajmy z tej szansy!

Rozliczalność. Jawność i rozliczalność funkcjonowania władzy publicznej stanowi fundament funkcjonowania całego państwa. W przypadku funduszu sołeckiego jak i wszystkich innych publicznych budżetowych wydatków, każdy posiada konstytucyjne prawo (ujęte w art. 61 Konstytucji RP) do sprawdzenia, jak urząd realizuje i wydatkuje fundusz. Każdy może zapytać o faktury, zamówienia usług, umowy podpisywane na wykonanie przedsięwzięć. Również każdy z nas może dowiedzieć się, jak i przez kogo podejmowane były decyzje o przeznaczeniu funduszu sołeckiego.

Aktywność. Fundusz sołecki wiąże się z ożywionymi dyskusjami, ba! nawet ze sporami! Ale to właśnie dzięki takim rozmowom powstają pomysły rozwiązania problemów w sołectwie. Wreszcie jest się o co pospierać! I to nie tylko o to, na co wydać pieniądze, ale też o to, co jest w sołectwie ważne, jak chcemy

rozwijać nasze sołectwo, kto odpowiada za drogi, mosty, tereny zielone, kto musi utrzymać świetlicę itd. Nie ma nic ważniejszego jak poszukiwanie odpowiedzi na pytania rodzące się w związku z funkcjonowaniem w publicznej przestrzeni.

Z pewnością fundusz sołecki nie rozwiąże wszystkich problemów sołectwa, ale jest szansą dla każdego z sołectw, dobrym punktem wyjścia do wspólnej dyskusji i organizowania się wokół ważnych dla nas spraw. Naszym zdaniem fundusz sołecki to nie tylko pieniądze, które pozwalają zabrać się wreszcie za mniejsze lub większe sprawy. Przede wszystkim to demokratyczny proces podejmowania decyzji, w którym bezpośrednio uczestniczą mieszkańcy sołectwa, na równych prawach!

Oddając Państwu niniejszą publikację mamy nadzieję, że będą Państwo pamiętać, iż w funduszu sołeckim nie chodzi o to, kto lepiej zna przepisy, kto wie, co to zadanie własne gminy i jak ująć to w budżecie, ale o to, abyśmy jako mieszkańcy mieli decydujący wpływ na nasze otoczenie.

Szymon Osowski, ↵

*Prezes Stowarzyszenia
Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich*

Karol Mojkowski, ↵

*Koordynator programu
Budżet obywatelski – uczestnictwo w tworzeniu
budżetu na poziomie lokalnym*

niejszy jako formalny załącznik do aplikacji. Nikt nie zadbał o to, aby za programem inwestycyjnym po dążał moduł aktywizacji i uczenia mieszkańców sa modzielnego prowadzenia inicjatyw. Plan odnowy stał się więc z czasem załącznikiem, którego jedyny użytek polegał na tym, że jest niezbędny do wybudowania jednego obiektu. Teraz można wzór ściągnąć z Internetu i zaadaptować do własnych warunków, zmieniając tylko nazwę miejscowości. Sam dokument planu odnowy jest w ramach unijnego programu ważniejszy niż wspólne myślenie o przyszłości wspólnoty sołeckiej. W Finlandii, gdzie nie ma sołectw, znakomicie sprawdza się program „jedna wieś – jedno stowarzyszenie”, który tworzy tkankę społeczną. U nas gmina jest beneficjentem pieniędzy unijnych. Zgodnie z ustawą o zamówieniach publicznych to ona angażuje firmę budowlaną i jeżeli nawet aktywny mieszkaniec chciałby wejść na plac budowy i pomóc, wówczas zarówno on jak i gmina, która jest inwestorem, mogliby zostać posądzeni, że ingerują w proces inwestycyjny. A to oznacza, że mieszkańcy nie mają prawa zaangażować się w projekt, którego sami są pomysłodawcami i będą użytkownikami. Jeżeli zakładamy, że za jeden miliard euro wybuduje się 14 tys. obiektów infrastruktury społecznej, to i tak nie wystarczy ich dla każdego sołectwa w Polsce. Statystycznie raz na dziesięć lat w co czwartym sołectwie zdarzy się jeden taki obiekt, trudno więc przypuszczać, że uszczęśliwią one polską wieś.

– A jak wygląda odnowa wsi pod Nakłem?

– Moje sołectwo, w którego skład wchodzi dwie wioski: Olszewka i Lubaszcz przystąpiło do odnowy wsi w 2002 roku. Wtedy też powstało Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Olszewki i Lubaszcz pod Nakłem, którego jestem prezesem. Powstał pierwszy plan odnowy na szczeblu miejscowości, od tego czasu jako Stowarzyszenie nie zrealizowaliśmy 50 różnych projektów. W styczniu 2012 roku przyjęliśmy czwartą wersję planu od-

nowy obejmującą zadania do roku 2020, w tym czasie wspólnie dokonywaliśmy wielu jego korekt, bo zmiany nasuwało nam życie. Staramy się o granty na działalność w Fundacji Wspomagania Wsi, z programu NIDA „Kultura bliska”, w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego, z Programu LEADER małe projekty i wielu innych. Mamy kilka aktywnych osób, które potrafią pisać dobre projekty i wnioski aplikacyjne do grantodawców. W moim sołectwie, w którym mieszka około 700 osób uprawnionych do głosowania, w Stowarzyszeniu działa 50 osób, ale gdy trzeba zorganizować imprezę, np. festyn, wtedy większość pomaga. W wielu sołectwach jest tak, że sołtys idzie do wójta i prosi: niech gmina nam wybuduje świetlicę. A potem mówi, ale trzeba budynek ogrzać i czy gmina zapłaci rachunki, a gdy świetlica jest ogrzana i oświetlona dodaje: przydałaby się osoba z domu kultury do prowadzenia zajęć z dziećmi. W mojej wsi w 2012 roku po wielu latach dyskusji jako Stowarzyszenie wykupiliśmy (wzięliśmy kredyt z banku spółdzielczego) od gminy Nakło pomieszczenia o pow. 130 m kw. Od 5 lat prowadzimy niepubliczną szkołę podstawową, a także punkt przedszkolny. W naszej świetlicy działa Wiejska Akademia Umiejętności, przynajmniej trzy razy w tygodniu po południu odbywają się w niej zajęcia prowadzone przez Stowarzyszenie: rękodzieło, nauka języka angielskiego itp.; dwa razy w tygodniu spotyka się Koło Aktywnych Pań, które śpiewają w chórze, szyją krajeńskie stroje ludowe, pieką ciasta. Te zajęcia i spotkania finansujemy m.in. z małych projektów programu LEADER. Czasem też prosimy burmistrza Nakła, żeby w sołectwie wybudował fragment drogi czy kanalizacji, ale w naszym aktualnym planie odnowy rozpisaliśmy różne zadania do 2020 roku i tylko cztery z nich ma zrealizować gmina. Resztę chcemy zrobić sami.

– Czy fundusz sołecki jest skutecznym narzędziem

rozwoju sołectwa?

– Dobrze realizowany jest doskonałym instrumentem sprawdzającym się w montażu finansowej inwestycji i przedsięwzięć realizowanych w sołectwie. Nawet kilkukrotnie budżety pozostające do dyspozycji mieszkańców powodują, że znajdują oni sens wspólnego planowania, rozdysponowania własnych środków finansowych i budowania wizji rozwoju na kilka lat. Wydaje się, że to nie tyle odnowa wsi jakościowo zmieniła w Polsce sposób myślenia i spowodowała przejście odpowiedzialności za rozwój własnej wsi i otoczenia, co fundusz sołecki. Bo to jest podejście tego typu, że mamy własne pieniądze, własny budżet i możemy planować, co chcemy dla siebie samych i najbliższego otoczenia zrobić.

– Dlaczego blisko połowa gmin w kraju nie chce wydzielić funduszu sołeckiego?

– Burmistrzowie i wójtowie często mówią o funduszu sołeckim: to są pieniądze, które z lewej kieszeni przekładamy do prawej i mamy jeszcze kłopot z tym, żeby je prawidłowo rozliczać. Uważam, że warto mieć w gminie fundusz sołecki, bo to jest lekcja demokracji i przejęcia odpowiedzialności za miejsce, w którym się żyje. Na Dolnym Śląsku, gdzie jest 900 sołectw w 80% gmin funkcjonuje odnowa wsi wraz z funduszem sołeckim tam miejscowości i społeczności wiejskie naprawdę się rozwijają. Nie jest tak, że inne regiony w kraju nie mają swoich programów aktywizacji mieszkańców, one jednak z różnych powodów nie zdecydowały na taką metodę jak oddolna odnowa wsi, w której stwarza się przestrzeń dla aktywności ludzi.

Rozmowa z

dr. Ryszardem Kamińskim

sociologiem wsi

prezesa Forum Aktywności
Mieszkańców

Analiza SWOT

Mocne i słabe strony **to te elementy zjawiska, na które mamy wpływ.**

– Mocne strony możemy planować i realizować. Słabym stronom możemy przeciwdziałać.

Szanse i zagrożenia **to te elementy zjawiska, które są niezależne od naszej woli, na które nie mamy wpływu.**

– Szanse i zagrożenia możemy tylko prognozować i reagować na nie odpowiednio.

Ćwiczenie nr 1: ANALIZA SWOT

SWOT dla zagadnienia:

Co sprzyja a co przeszkadza rozwojowi naszego sołectwa?

Ćwiczenie nr 2: WIZJA STANU DOCELOWEGO

- Jaka ma być nasza wieś za kilka lat?
- Co ma ją wyróżniać?
- Jak ma pełnić funkcje?
- W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?
- Jak ma wyglądać nasza wieś?
- Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?
- Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?
- Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?
- Jakie mają być powiązania komunikacyjne?
- Co proponujemy dzieciom i młodzieży?

Ćwiczenie nr 3: PROGRAM DZIAŁANIA = LISTA PROJEKTÓW.**JAK URZECZYWISTNIĆ WIZJĘ ROZWOJU NASZEGO SOŁECTWA?**

- Co konkretnie powinniśmy zrobić w najbliższych 2-3 latach?
- Jakie projekty możemy sfinansować z funduszu sołeckiego?
- Jakie działania powinny być przedmiotem inwestycji gminnych?
- Na jakie aktywności musimy pozyskać środki poza gminą?
- Co możemy zrobić własnymi siłami mieszkańców?
- W czym mogą wesprzeć nas sponsorzy?
- ... ?

Na pytanie „z kim współpracować przy wdrażaniu funduszu sołeckiego?” Odpowiedź jest następująca: „ze wszystkimi, którzy mogą pomóc i nas wesprzeć!”

- Tylko współpraca wielu podmiotów może spowodować, że środki z tego funduszu nie będą miały charakteru przypadkowo wymyślonych zadań i chaotycznie wydawanych pieniędzy.
- Tylko poprzez współpracę z wieloma partnerami, społeczności sołeckie mogą udowodnić, że „zasługują” na samodzielne „mini –budżety”, że potrafią nimi zarządzać.



Przykładowe zadania do realizacji w ramach środków z funduszu sołeckiego

Kształtowanie wizerunku i estetyki wsi

- nasadzenia drzew i krzewów oraz pielęgnacja zieleni i terenów użyteczności publicznej w sołectwie,
- zakup i montaż koszy na śmieci, pojemników na zużyte baterie itp.,
- zakładanie trawników, oczek wodnych, skalników,
- ✓ • ustawianie tablic informacyjnych, promocyjnych, specjalnych drogowskazów i innych



Projekt dofinansowany ze środków
Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich



- ✓ elementów małej architektury,
 - ✓ malowanie niewielkich obiektów należących do gminy.
- Infrastruktura rekreacyjna i kulturalna sołectwa**
- ✓ montaż ławek, urządzenie placów spotkań, gier i zabaw, zakup namiotów i krzeseł ogrodowych,
 - ✓ urządzenie miejsc do wspólnego organizowania ognisk i grillowania,
 - ✓ budowa, remont i urządzenie boisk np. małych boisk przy świetlicach,
 - ✓ budowa scen, mini-amfiteatrów i zadaszeń dla organizacji występów artystycznych,
 - ✓ zakup urządzeń poprawiających infrastrukturę sportową np. urządzeń do gry w koszykówkę, siatkówkę i inne sporty,
 - ✓ zakup wyposażenia i urządzenie placów zabaw dla dzieci,
 - ✗ budowa kąpielisk np. fragmenty plaż, boiska do piłki „plażowej”,
 - ✓ zakupy wyposażenia świetlic wiejskich, klubów i sołeckich obiektów sportowych,
 - ✓ zakupy sprzętu komputerowego i audio-video dla świetlicy wiejskiej.

Infrastruktura komunalna sołectwa

- ✓ budowa i remont niewielkich odcinków dróg gminnych i chodników np. brakujące, małe odcinki chodników prowadzące do świetlicy,
- ✓ utrzymanie dróg i chodników oraz wykonywanie drobnych remontów,
- ✓ budowa punktów oświetleniowych dróg i placów publicznych np. oświetlenie placu zabaw, altany czy spacernika,
- ✓ renowacja obiektów o charakterze zabytkowym, kapliczek, krzyży itp.

Uroczystości, spotkania i imprezy integracyjne

- ✓ organizacja imprez takich jak dożynki, majówki i różnego rodzaju święta np. ziemniaka, kukurydzy, kapusty - dla mieszkańców sołectwa, *Su. Sołtysa*
- ✓ organizacja imprez kulturalno – sportowych np. obejmujących rywalizację między dziećmi a dorosłymi, konkursy dla rodzin itp.,
- ✓ wspieranie innych inicjatyw integracyjnych na rzecz mieszkańców sołectwa, prowadzonych przez organizacje działające na jego terenie.

Edukacja, kultura, sport

- ✓ prowadzenie akcji edukacyjnych wśród mieszkańców sołectwa dotyczących ekologii,
- ✓ prowadzenie sołeckich konkursów dotyczących poprawy poziomu estetycznego wsi,
- ✓ dofinansowanie akcji organizowanych na rzecz społeczności sołectwa przez kluby seniora, lokalne i uczniowskie kluby sportowe, koła gospodyń wiejskich, ochotnicze straże pożarne i inne stowarzyszenia,
- ✓ dofinansowanie działalności zespołów folklorystycznych i innych kultywujących lokalne tradycje i obyczaje,
- ✗ dofinansowywanie do projektów realizowanych przez organizacje wiejskie i działające na rzecz środowiska wiejskiego, a finansowane ze źródeł zewnętrznych np. unijnych
- ✓ organizacja szkoleń dla mieszkańców wsi zgodnie z ich potrzebami,
- ✓ wspieranie inicjatywy kulturalnych i sportowych na rzecz lokalnego środowiska prowadzonych przez placówki oświatowe, np. zakupy nagród rzeczowych i sprzętu, dla dzieci i młodzieży.

Działania promocyjne

- ✓ prowadzenie akcji promujących gminę i sołectwo oraz ich walory i zasoby lokalne,
- ✓ opracowanie i wydanie folderu lub broszury informującej o zabytkach, produktach lokalnych, ciekawych miejscach, szlakach, ofercie turystycznej itd.

Realizacja zadań z funduszu sołeckiego.

- Wobec dużej liczby sołectw w skali gminy i zakresu zgłaszanych zadań, nie jest możliwe powierzenie wydatkowania **wszystkich** środków bezpośrednio sołectwom.
- Rada gminy zgodnie z art. 39.4 ustawy o samorządzie gminnym udzieli upoważnienia sołtysowi, jako organowi wykonawczemu jednostki pomocniczej jakim jest sołectwo - stosownie do racjonalnie określonego zakresu zadań możliwych do zrealizowania przez sołtysa, radę sołeczną i wreszcie całą społeczność.
- **Taka decyzja nie spowoduje jednak zwolnienia wójta z nadzorowania i kontrolowania wydatkowania środków publicznych przez sołtysów.**
- Można upoważnić do wdrażania zadań sołtysów, ale kontrola finansowa nad przedsięwzięciem pozostanie w gestii urzędu.

Upoważnienie dla sołtysów.

Upoważnienie jest dobrym rozwiązaniem, bo:

- Spowoduje konieczność dokładniejszego przygotowywania wniosku - nie będzie możliwe przedstawienie wniosku ze zbyt niskim budżetem, gdyż to sołtys miałby kłopoty z jego zrealizowaniem.
- Taki system sprawi, że inwestycje będą wykonywane w dużym zakresie przez samych mieszkańców, co jest zgodne z założeniami ustawodawcy dotyczącymi aktywizacji społeczności lokalnych i ich upodmiotowienia.

Ograniczenia i zagrożenia dla systemu upoważnień dla sołtysów.

- Nie można zagwarantować, że władze sołectwa będą miały na tyle dobrą znajomość przepisów prawa finansów publicznych, by działając samodzielnie, nie popełnić nieświadomie błędów skutkujących odpowiedzialnością z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych.
- Można obawiać się o wydolność systemu kontroli w wykonaniu regionalnych izb obrachunkowych w sytuacji wzrostu liczby podmiotów podlegających kontroli.

Odpowiedzialność za wydatkowanie środków nadal spoczywać będzie, zgodnie z art. 60 ust. 1 i ust. 2 pkt. 3 ustawy o samorządzie gminnym, na wójcie, burmistrzu, prezydencie, który odpowiada za prawidłową gospodarkę finansową gminy i w tym zakresie dokonuje wydatków budżetowych.

Zgodność zadań zgłaszanych w ramach funduszu sołeckiego ze strategią rozwoju.

- W pewnych sytuacjach ograniczeniem wydatkowania środków może być niezgodność zgłaszanego zadania ze strategią rozwoju gminy, czy posiadanymi przez większość sołectw planami odnowy.
- Wątpliwości może budzić to, że plany były często tworzone jedynie z myślą o funduszach z Odnowy Wsi. Może to być problemem, jeżeli plany nie uwzględniały szerszego obszaru działań, wykraczających poza zakres Odnowy Wsi.

✓ **Przykładowe zadania do realizacji w ramach środków z funduszu sołeckiego:**

- 1) prowadzenie inicjatyw służących poprawie estetyki wsi oraz stanu ochrony środowiska, a w szczególności:
 - prowadzenie sołeckich konkursów, których celem jest podniesienie poziomu estetycznego sołectwa, promowanie ekologii wśród mieszkańców sołectwa,
 - pielęgnację zieleni komunalnej oraz terenów użyteczności publicznej w sołectwie, np. montaż koszy na śmieci, pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, pojemników na zużyte baterie itp.,
 - wykonanie nasadzeń zieleni trwałej na terenach należących do gminy (drzew i krzewów), zakładanie trawników, oczek wodnych, skalników.
- ✓ 2) finansowanie działalności merytorycznej wiejskich świetlic środowiskowych, terapeutycznych i

- ✓ wiejskich, jeżeli w danym sołectwie zostały powołane.
- 3) kultura i sport masowy (nie wyczynowy – kwalifikowany, np. działalność klubu sportowego, w którym do realizacji danej konkurencji potrzebna jest licencja jakiegoś związku, nie może być finansowany ze środków sołeckich - taka działalność nie ma cech powszechności dostępu) w tym na:
 - zakupy nagród rzeczowych i sprzętu, wspieranie inicjatywy kulturalnych, sportowych na rzecz lokalnego środowiska prowadzonych przez placówki oświatowe, świetlice działające na terenie sołectwa, uczniowskie kluby sportowe,
 - organizowanie przez radę sołecką uroczystości i imprez masowych (kulturalno – sportowych np. obejmujących rywalizację między dziećmi a dorosłymi, dożynki, różnego rodzaju święta np. ziemniaka, kukurydzy, kapusty) skierowanych do mieszkańców sołectwa,
- ✓ zakupy towarów (także stanowiących środki trwałe) - poprawiających infrastrukturę sportową, rekreacyjną lub kulturalną sołectwa, a w szczególności montaż ławek, urządzenie placów zabaw dla dzieci, zakupy wyposażenia świetlic wiejskich, klubów i sołeckich obiektów sportowych, itp.
- ✓ wspieranie inicjatyw na rzecz mieszkańców sołectwa prowadzonych przez organizacje działające na jego terenie.
- ✓ 4) z funduszu sołeckiego będzie można realizować również inne zadania, np.:
 - budowę i remont dróg gminnych, chodników (jednakże sołectwo powinno skupić się na bieżącym utrzymaniu dróg i chodników oraz na drobnych remontach, a nie podejmować się dużych zadań inwestycyjnych będących w gestii samorządu gminy - sołectwo może realizować np. brakujące lub małe odcinki chodników),
 - zakup sprzętu komputerowego, audio-video (dla świetlicy wiejskiej, w której prowadzone będą zajęcia z dziećmi, szkolenia dla rolników itp.),
 - budować, remontować i urządzać boiska, kąpieliska (np. małe przyświetlicowe boiska, boiska do piłki „plażowej” lub fragmenty plaż),
- 5) z funduszu sołeckiego będzie można realizować również inne zadania, np.:
 - budować punkty oświetleniowe dróg i placów publicznych itp. (oświetlenie placu zabaw, altany czy spacernika),
 - prowadzić renowację obiektów o charakterze zabytkowym,
 - promować gminę i sołectwo poprzez wykorzystanie niepowtarzalnych zasobów sołectwa (opracowanie folderu, broszury informującej o zabytkach, produktach lokalnych, ciekawych miejscach, szlakach),
 - finansować edukację (np. kursy, szkolenia, nie dotyczy prowadzenia szkół),
 - budować wodociągi i kanalizację (tu podobnie jak przy budowie i remoncie dróg, chodzi o małe, krótkie, ale niezbędne z punktu widzenia sołectwa odcinki).
- ✓ 6) z funduszu sołeckiego będzie można realizować również inne zadania, mieszczące się w kompetencjach gminy i jednostek pomocniczych określone w ustawie o samorządzie gminnym (np. realizować zadania zmierzające do zmniejszenia patologii społecznych takich jak alkoholizm).

Przykładowe zadania, które nie powinny być finansowane z funduszu sołeckiego:

- ✓ 1) działalność statutowa placówek oświatowych,
- ✓ 2) działalność kościołów wyznaniowych,
- ✓ 3) działalność gospodarcza prowadzona przez osoby fizyczne lub osoby prawne,
- ✓ 4) zakupy alkoholu, papierosów i innych używek.

Fundusz Sołecki, Odnowa Wsi, LEADER

- komplementarne źródła finansowania

- Zarówno Odnowa Wsi jak i LEADER wskazują społeczność wiejską jako podmiot działań. Podobnie ma się rzecz w przypadku funduszu sołeckiego. Wspólna cechą jest też zaangażowa-

SOŁECTWO

1

✓
Czy w ramach finansowanego z funduszu sołeckiego przedsięwzięcia o nazwie „Organizacja imprez integracyjnych” (np. Dzień Dziecka, pożegnanie wakacji, turniej tenisa stołowego, Święto Pieczonego Ziemniaka, mikotajki) można zakupić artykuły spożywcze (na zorganizowanie poczęstunku dla uczestników), nagrody (np. książki) lub konieczny sprzęt sportowy?

S.J.
Sołtyse

Wydatki, które mają wyraźny związek z organizowaną imprezą i jej integracyjnym charakterem, nie budzą wątpliwości co do zasadności i prawidłowości. Za nienasuwające wątpliwości można zatem uznać np. zakup kielbasek (w związku z organizacją wspólnego ogniska, które jest jednym z elementów imprezy) czy zakup produktów na grochówkę dla uczestników imprezy. Możliwy jest także zakup drobnych nagród, pucharów czy dyplomów. Wszystkie te wydatki nie są sprzeczne z zadaniami gminy. Dla uznania prawidłowości planowanych wydatków szczególnie istotne znaczenie będzie miało ich uzasadnienie i przedstawienie we wniosku jako niezbędnych do realizacji zadania.

Rafał Trykozko

2

Jak nazwać przedsięwzięcie związane z integracją mieszkańców sołectwa?

Warto odpowiedzieć na to pytanie na konkretnym przykładzie. Regionalna Izba Obrachunkowa w Warszawie w uchwale z dnia 14 grudnia 2011 r.

(nr Wa.448.2011) wskazała, że przedsięwzięcie o nazwie integracja mieszkańców sołectwa nie spełnia wymogów wynikających z art. 1 ust. 3 *Ustawy o funduszu sołeckim*, czyli nie może być finansowane z funduszu sołeckiego.

Kwestia sformułowania nazwy przedsięwzięcia stanowi istotny punkt omówienia powyższej uchwały. Jak podkreślam, nie należy interpretować tego rozstrzygnięcia jako zakazu wydatkowania funduszu sołeckiego na przedsięwzięcia spełniające funkcje integracyjne mieszkańców, lecz jako wskazówkę do takiego formułowania nazw przedsięwzięć ujętych we wnioskach o fundusz sołecki, aby były one zgodne z *Ustawą*.

Podstawa Uchwały RIO

Każde przedsięwzięcie wskazane w uchwalonym przez zebranie wiejskie wniosku musi spełniać zgodnie z artykułem 1 ustęp 3 *Ustawy o funduszu sołeckim* łącznie trzy kryteria:

1. musi być zadaniem własnym gminy,
2. służyć poprawie warunków życia mieszkańców,
3. musi być zgodne ze strategią rozwoju gminy.

Podstawą wskazań Regionalnej Izby Obrachunkowej było stwierdzenie, że integracja mieszkańców sołectwa nie może być wykonywana w ramach funduszu sołeckiego, ponieważ nie wskazano zadań własnych Gminy, jakie mają być w ramach wskazanej integracji realizowane.

Zanim zajmę się samym rozstrzygnięciem, słowem wstępu podkreślić należy, że rozstrzygnięcie Regionalnej Izby Obrachunkowej poza badaniem załącznika do uchwały budżetowej

jej jako kosztów poniesionych w ramach funduszu sołeckiego.

W każdym innym przypadku nie da się wyróżnić wydatków na energię czy opał jako związanych z przedsięwzięciem sołeckim – będą to zwyczajne koszty utrzymania obiektu.

Jeszcze inaczej na zasygnalizowany problem należy spojrzeć, jeżeli świetlica nie jest własnością gminy, a gmina nie ma do niej żadnych praw (np. jest umieszczona na nieruchomości wspólnoty gruntowej i okazjonalnie wykorzystywana na potrzeby mieszkańców, imprezy prywatne itp.). Wówczas ponoszenie jakichkolwiek wydatków z budżetu gminy na utrzymanie tego obiektu jest bezpodstawne. Nie jest to możliwe także w trybie funduszu sołeckiego.

Rafał Trykozko

10

Czy fundusz sołecki można przeznaczyć na geodezyjny pomiar dwóch ulic w sołectwie? Obie ulice są drogami gminnymi, mieszkańcy chcieliby w przyszłości doprowadzić do ich poszerzenia, chcą mieć już gotową dokumentację?

Tak. Do zadań własnych gminy należą sprawy gminnych dróg (art. 7 ust. 1 pkt 2 *Ustawy o samorządzie gminnym*). Z kolei *Ustawa o drogach publicznych* precyzuje obowiązki zarządcy drogi, wymieniając wśród nich np. sprawy z zakresu planowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg (art. 19 ust. 1). Wykonanie tego typu prac przygotowawczych mieści się w zadaniach gminy, a zatem może być przedsięwzięciem realizowanym w ramach funduszu sołeckiego.

Rafał Trykozko

11

Czy pieniądze z funduszu sołeckiego mogą zostać przeznaczone na stworzenie planu odnowy wsi (np. na zatrudnienie eksperta, który wraz z lokalną społecznością przygotowuje plan, wykorzystany w ubieganiu się o środki z programów wspierania wsi UE)?

Tak. Jak to zostało wskazane w załączniku do *Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 12 października 2007 r. w sprawie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013*, jednym z beneficjentów środków przeznaczonych na realizację działania „Odnowa i rozwój wsi” jest gmina.

Projekty finansowane z tych środków (wskazane w *Rozporządzeniu*) są spójne z definicją zadań własnych gminy. Zasady aplikowania przez gminę o środki z tej puli zakładają konieczność stworzenia planu odnowy miejscowości. Wydatki związane ze sporządzeniem dokumentacji (w tym planu odnowy) niezbędnej do złożenia wniosku mogą być poniesione z budżetu gminy.

Pomijając kwestię sporządzania planu odnowy tylko w celu ubiegania się o środki UE, należy mieć na uwadze fakt, iż uchwalenie takiego planu oznacza powstanie dokumentu o charakterze strategicznym, stanowiącym jeden z elementów ogólnie pojętej strategii rozwoju gminy. Ma to istotne znaczenie także dla sołectwa – wszelkie przedsięwzięcia uchwalane przez zebranie wiejskie w czasie obowiązywania planu nie będą mogły być z nim sprzeczne (art. 1 ust. 3 *Ustawy*).

Ponadto warto pamiętać, że w ramach kompetencji sołectwa do określania przeznaczenia funduszu sołeckiego

EDUKACJA

15

✓ Czy z funduszu sołeckiego można finansować zajęcia pozalekcyjne (np. z języka angielskiego) w szkole podstawowej, w której uczą się dzieci z wielu przylegających sołectw?

Tak, oczywiście można je finansować. Wynika to wprost z przepisów *Ustawy o systemie oświaty*. Zapewnienie „warunków do rozwoju zainteresowań i uzdolnień uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego” to jeden z celów wymieniony w art. 2 pkt 15 tej *Ustawy*. Ponadto wymienia ona (art. 64 ust. 1 pkt 4) – wśród podstawowych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły – „nadobowiązkowe zajęcia pozalekcyjne”. Organizacja tego typu zajęć jest więc jednym z obowiązków szkoły, służącym realizacji celów systemu oświaty. W związku z tym, iż prowadzenie szkół podstawowych jest zadaniem własnym gminy, można na ten cel przeznaczyć środki funduszu sołeckiego.

Aby uniknąć problemów z rozliczeniem poniesionych wydatków na realizację tego typu przedsięwzięcia, najdogodniejszym sposobem jego wykonania wydaje się zawarcie odrębnej umowy z nauczycielem prowadzącym zajęcia. Wydatki poniesione na jej podstawie stanowią będą wydatki poniesione w ramach funduszu sołeckiego.

Zespół SLLGO

16

✓ Czy można ze środków funduszu sołeckiego sfinansować zakup pomocy

naukowych dla szkoły (np. zakup zestawu komputerowego oraz lektur szkolnych)?

Tak. Zgodnie z art. 1 ust. 3 *Ustawy* środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które są: zgłoszone we wniosku, służą poprawie warunków życia mieszkańców, są zgodne ze strategią rozwoju gminy oraz są zadaniami własnymi gminy. Do zadań własnych gminy należą sprawy kultury (art. 7 ust. 1 pkt. 9 *Ustawy o samorządzie gminnym*) oraz edukacji publicznej (art. 7 ust. 1 pkt. 9 tejże *Ustawy*). Sołectwo nie może przekazać szkole lub bibliotece środków finansowych, może natomiast wskazać we wniosku „zakup lektur szkolnych do biblioteki gminnej” jako jedno z przedsięwzięć. Nie ma więc przeszkód, by ze środków sołeckich zakupić książki czy sprzęt komputerowy dla szkoły, do której uczęszczają dzieci z sołectwa.

Magdalena Kahuza

17

Można spotkać opinie, że niedozwolone jest przeznaczanie środków funduszu sołeckiego na przedsięwzięcia związane ze szkołami gminnymi, ponieważ zadania oświatowe są obowiązkowymi zadaniami gminy. Czy to prawda?

Nie jest to prawda. Pojęcie obowiązkowych zadań gminy jest obecne w przepisach prawnych, jednakże tylko niektóre z zadań gminy wymienionych w art. 7 *Ustawy o samorządzie gminnym* określane są jako obowiązkowe w odrębnych ustawach. Możliwość wskazania, które zadania mają charakter obowiązkowych wynika z art. 7 ust. 2 *Ustawy o samorządzie gminnym*. Dotyczy ono obecnie takich zadań

nizacyjnej, która służy mieszkańcom danego sołectwa (np. szkole, jednostce OSP); on też może zmieniać miejsce ich przechowywania.

Nieuzasadniony wydaje się zarzut niezgodności z art. 4 ust. 3 przedsięwzięcia określonego jako np. zakup nowej motopompy w celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców sołectwa, mimo że motopompa ta faktycznie będzie przechowywana w sąsiednim sołectwie, które zapewni odpowiednie warunki. Podobnie należy ocenić przedsięwzięcie polegające np. na zakupie sprzętu sportowego czy dydaktycznego, który będzie służył dzieciom i młodzieży z terenu danego sołectwa, mimo że korzystać będą z niego w budynku szkoły położonym w sąsiedniej wsi. Istotne zatem jest, aby nie zawierać we wnioskach sformułowań wskazujących na oczywistą sprzeczność z brzmieniem art. 4 ust. 3. Zapisy takie nie mają merytorycznego uzasadnienia (np. każdy zakup wyposażenia do szkoły jest w istocie przysporzeniem majątku gminie, a nie szkole, która nie posiada osobowości prawnej), w związku z czym wszelkie zapisy wykraczające ponad wskazanie, iż mieszkańcy sołectwa będą korzystali z tego sprzętu, należy uznać za niepotrzebne i budzące nieuzasadnione wątpliwości.

Rafał Trykozko

KULTURA

19

✓ Czy zakup materiałów i koszt uszycia strojów ludowych dla nowo powstałego zespołu ludowego może być sfinansowany z FS?

Zakup materiałów i koszt uszycia strojów dla zespołu ludowego może być sfinansowany przez sołectwo ze środków funduszu sołeckiego. Odpowiednie uzasadnienie tego wydatku we wniosku sołectwa powinno wskazywać na realizację zadań własnych gminy z zakresu:

- kultury (art. 7 ust. 1 pkt 9 *Ustawy o samorządzie gminnym*),
- promocji gminy (art. 7 ust. 1 pkt 18 *Ustawy o samorządzie gminnym*).

Wymagane jest posiadanie cech realizacji zadań własnych gminy (art. 1 ust. 3 *Ustawy o funduszu sołeckim*). Wniosek sołectwa powinien wskazywać w szczególności na takie funkcje wydatku jak: podtrzymywanie tradycji i kultury ludowej (pieśni, obrzędów, strojów) przez zespół, promocja sołectwa i gminy poprzez udział zespołu w przeglądach, koncertach i innych imprezach wyjazdowych.

Rafał Trykozko

SPORT

20

✓ Czy z funduszu można sfinansować koszty rozgrywek piłkarskich (w tym opłaty sędziowskie i przejazdy drużyny na rozgrywki)?

Nie ma podstaw do odrzucenia wniosku przewidującego takie zadanie. Posiada ono bowiem cechy przedsięwzięcia określone w *Ustawie o funduszu sołeckim*. Celem udzielenia dotacji jest realizacja zadań gminy z zakresu kultury fizycznej, sportu i promocji poprzez udział mieszkańców gminy w rozgrywkach sportowych. Nieza-

przeznaczalne jest, że współzawodnictwo drużyny w rozgrywkach na poziomie V czy VI ligi jest uzależnione od dofinansowania przez gminę. Tego typu kluby nie mają bowiem praktycznie żadnych innych możliwości pozyskania środków na swoją działalność.

Rafał Trykozko

21

✓ Czy można sfinansować zakup strojów sportowych i drobnego sprzętu sportowego dla piłkarskiego klubu sportowego działającego w sołectwie?

Warunkiem realizacji przez drużynę piłkarską działającą na terenie sołectwa zadań z zakresu kultury fizycznej i sportu, a także promocji gminy jest posiadanie minimalnego wyposażenia (sprzęt i stroje). Wydatek na taki cel należy uznać za służący realizacji zadań gminy. Wójt (burmistrz) nie ma zatem prawnych podstaw do odrzucenia wniosku w świetle art. 4 ust. 3 i art. 1 ust. 3 *Ustawy*.

Tego typu przedsięwzięcie wymaga jednak odpowiedniego ustalenia sposobu wydatkowania tych środków. Sposób sfinansowania zakupu strojów lub sprzętu zależy przede wszystkim od tego czy klub działa formalnie (np. jako stowarzyszenie), czy też nieformalnie (np. bierze udział wyłącznie w rozgrywkach ligi gminnej). Niektóre rachunkowe izby obrachunkowe wymagają, aby wszystkie wydatki związane z zadaniami gminy realizowanymi przez stowarzyszenie były finansowane w formie dotacji.

Wydatkowanie środków uchwalonych przez sołectwo byłoby wówczas uzależnione od złożenia właściwego wniosku o udzielenie dotacji przez

stowarzyszenie i wyboru jego oferty w konkursie. Aczkolwiek w przypadku niewielkich klubów (np. uczniowskich klubów sportowych) bezwzględne wymaganie trybu dotacyjnego należy uznać za nieadekwatne do zakresu realizowanych zadań oraz możliwości organizacyjnych klubu do ewidencjonowania i wydatkowania środków publicznych.

Rafał Trykozko

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA

22

Czy sołectwo może przekazać pieniądze z funduszu sołectkiego jednostce OSP znajdującej się na obszarze danego sołectwa?

Sołectwo nie ma kompetencji do określania sposobu sfinansowania (zlecenia wykonania) przedsięwzięcia, a jedynie do wskazania, jakie przedsięwzięcie ma zostać zrealizowane.

Zakres kosztów finansowanych przez gminę, związanych z działalnością OSP, wskazany w art. 32 ust. 2 i 3 *Ustawy o ochronie przeciwpożarowej* obejmuje koszty:

- wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej ochotniczej straży pożarnej,
- umundurowania członków ochotniczej straży pożarnej,
- ubezpieczenia w instytucji ubezpieczeniowej członków ochotniczej

straży pożarnej i młodzieżowej drużyny pożarniczej,

- okresowych badań lekarskich.

W związku z tym możliwe jest przekazanie środków w formie dotacji na sfinansowanie wyłącznie wymienionych wyżej kosztów. Sołectwo może zatem określić we wniosku przedsięwzięcie zgodne z którymś z celów wskazanych w *Ustawie o ochronie przeciwpożarowej*. O sposobie sfinansowania tego przedsięwzięcia decyduje wójt (burmistrz). Wynika to wprost z uzasadnienia do projektu *Ustawy o funduszu sołeckim*, w którym wskazano, iż to wójt (burmistrz) dokonuje wydatków budżetowych i ponosi odpowiedzialność z tym związaną.

Wójt (burmistrz) jest ponadto związany zasadami określonymi w *Ustawie o finansach publicznych*: obowiązany jest do dokonywania wydatków w sposób celowy, oszczędny i przy zachowaniu zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Mając do wyboru różne formy sfinansowania przedsięwzięcia (pokrycie kosztów bezpośrednio z budżetu lub udzielenie dotacji) wójt (burmistrz) podejmie decyzję o wyborze formy.

Wniosek przewidujący jedynie przekazanie pieniędzy OSP powinien zostać odrzucony, ponieważ nie wskazuje zadania gminy, jakie za pomocą tych pieniędzy ma być wykonane.

Rafał Trykozko

23

Czy sołectwo może przeznaczyć pieniądze na zakup mundurów dla członków Ochotniczej Straży Pożarnej?

Tak, sołectwo może określić takie przeznaczenie środków funduszu. Koszty

umundurowania członków ochotniczej straży pożarnej podlegają finansowaniu przez gminę, co wynika wprost z art. 32 *Ustawy o ochronie przeciwpożarowej*.

Rafał Trykozko

24

Czy z funduszu sołeckiego można sfinansować zakup i ułożenie parkietu w części remizy będącej własnością OSP, w której organizowane są wesela i dyskoteki dla mieszkańców sołectwa?

Przeznaczenie środków w ramach funduszu sołeckiego na realizację przedsięwzięcia zawartego w pytaniu budzi poważne wątpliwości. Z przepisów art. 32 ust. 2 i 3 *Ustawy o ochronie przeciwpożarowej* wynika wprost, jakie koszty związane z funkcjonowaniem OSP ponosi gmina. Są to koszty:

- wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej ochotniczej straży pożarnej,
- umundurowania członków ochotniczej straży pożarnej,
- ubezpieczenia w instytucji ubezpieczeniowej członków ochotniczej straży pożarnej i młodzieżowej drużyny pożarniczej,
- okresowych badań lekarskich.

Wydatek na zakup i ułożenie parkietu w remizie stanowiącej własność OSP nie mieści się w żadnej z kategorii wydatków, które według *Ustawy* ma ponosić gmina na rzecz OSP, a zatem wydatek taki nie może być poniesiony także w ramach funduszu sołeckiego.

Wyjściem z tej sytuacji, umożliwiającym ponoszenie wydatków w ramach funduszu sołeckiego na zwiększenie standardu czy zakup wyposażenia

części remizy wykorzystywanej przez sołectwo, byłoby formalne utworzenie przez radę gminy świetlicy (lub filii domu kultury) w danej wsi. Jej formalną siedzibą mogłaby być określona część remizy, która – na podstawie umowy wójta z OSP – byłaby użytkowana przez gminę. Umowa taka powinna przewidywać możliwość wykonywania robót niezbędnych do właściwego realizowania zadań świetlicy (ewentualnie filii domu kultury) i zasady ich rozliczania z OSP.

Rafał Trykaczko

przypadkowych, które nie są wpisane na listę zabytków?

Nie. Remonty tego typu obiektów nie należą do zadań gminy. Byłoby to możliwe, gdyby kapliczki były wpisane do rejestru zabytków. Sprawy dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami należą bowiem do zadań gminy na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9 *Ustawy o samorządzie gminnym*. Finansowanie tego zadania następuje w trybie przepisów *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Rafał Trykaczko

OBIEKTY SAKRALNE

25

Czy fundusz sołecki może być przeznaczony na budowę parkingu przy kościele parafialnym?

Jeżeli teren, o którym mowa, należy do parafii, to nie ma możliwości przeznaczenia środków funduszu sołeckiego na wykonanie budowli na działce. Efektem sfinansowania z budżetu gminy budowy parkingu na działce parafii byłoby bowiem przysporzenie majątkowe parafii poprzez wykonanie środka trwałego. Jeśli działka należałaby do gminy, nie ma przeszkód, aby wykonać tego typu budowlę ze środków budżetowych.

Rafał Trykaczko

WAŻNE

26

✓ *Czy środki z funduszu sołeckiego mogą być przeznaczone na remonty kapliczek*

Czy można z funduszu sołeckiego sfinansować oświetlenie wokół kościoła, który położony jest na działce będącej własnością parafii?

Pytanie nie precyzuje czy chodzi o oświetlenie terenu wokół kościoła, czy też o iluminację samego obiektu. Wydatki poniesione na podświetlenie reprezentacyjnych obiektów na terenie gminy są przez niektóre regionalne izby obrachunkowe uznawane za wydatki mające związek z zadaniami gminy w zakresie jej promocji. Część RIO jednak je kwestionuje (np. RIO w Katowicach w uchwale z 31 lipca 2008 r., sygn. akt 75/XVIII/08 taki wydatek określiła jako niemający związku z zadaniami gminy. Akceptacji izby nie znalazło również uzasadnienie tego wydatku ze środków gminy jako wspierającego realizację zadania zwiększającego bezpieczeństwo mieszkańców).

Równie wątpliwe wydaje się prawidłowe uzasadnienie wykonania instalacji oświetleniowej terenu wokół kościoła.

dział gminnym (powiat przekazuje gminie zadanie zarządu drogą, najczęściej na 5 lat, co jest związane z realizowaną na tej drodze inwestycją dofinansowywaną przez gminę; nie przekazuje jednak środków na ten cel, a koszty ponosi i finansuje z własnych środków gmina).

Rafał Trykozko

29

Czy wójt powinien odrzucić wniosek sołectwa, jeśli jedno przedsięwzięcie jest prawidłowe i dotyczy remontu drogi gminnej, a drugie nieprawidłowe i dotyczy remontu drogi powiatowej? Czy nie można przyjąć do funduszu sołeckiego tego prawidłowego przedsięwzięcia?

Niestety, ale taki wniosek powinien być odrzucony. Powołuję się tu na dokument „Fundusz sołecki w pytaniach i odpowiedziach” przygotowany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji po uchwaleniu *Ustawy o funduszu sołeckim*. Wyrażono w nim pogląd, iż w przypadku, gdy tylko jedno z przedsięwzięć zgłoszonych we wniosku sołectwa jest sprzeczne z *Ustawą*, to cały wniosek podlega odrzuceniu. Taka interpretacja znajduje uzasadnienie w art. 4 ust. 5 *Ustawy o funduszu sołeckim*, która nie przewiduje odrzucenia części wniosku.

Rafał Trykozko

MELIORACJA

30

Czy sołectwo może przeznaczyć pieniądze z funduszu sołeckiego na roboty związane z konserwacją rowów, wykonaniem odwodnienia itp.?

Sołectwo może złożyć wniosek w sprawie sfinansowania takiego zadania, jeżeli dotyczy ono rowów znajdujących się na gminnych działkach lub w pasie drogowym drogi gminnej. Stosownie do art. 77 ust. 1 *Prawa wodnego* gmina, jako właściciel gruntu, jest zobowiązana do bezpośredniego utrzymywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych (w tym rowów). Jeżeli grunty te są objęte działalnością spółki wodnej, zobowiązanie to obejmuje uczestnictwo gminy w kosztach funkcjonowania spółki jako jednego z jej członków. Finansowanie utrzymania takich urządzeń jest zatem zadaniem gminy wynikającym z prawa własności.

Nie ma natomiast możliwości poniesienia wydatków z budżetu, jeżeli dotyczy to urządzeń melioracyjnych na gruntach należących do mieszkańców sołectwa. W takiej sytuacji zarówno wykonanie, jak i utrzymanie tych urządzeń należy do właściciela gruntu (art. 74 ust. 1 i art. 77 ust. 1 *Prawa wodnego*).

Z budżetu gminy nie mogą być finansowane zadania, których obowiązek realizacji spoczywa na właścicielach nieruchomości. Możliwe są natomiast pewne rozwiązania tej sytuacji, o ile na terenie objętym wnioskiem sołectwa działa spółka wodna. Spółce takiej można bowiem udzielić pomocy finansowej z budżetu na podstawie art. 164 ust. 5 *Prawa wodnego*. Jednakże wskazanie, że środki przekazane spółce mają mieć postać pomocy finansowej potwierdza tylko, że zadanie, na które przekazane są spółce środki, nie jest zadaniem gminy. Gdyby bowiem działanie spółki wodnej mieściło się w zadaniach własnych gminy, to miałaby ona prawo ubiegać się o otrzymanie środków na realizację zadania gminy w normalnym trybie.

Podsumowując, złożenie takiego wniosku przez sołectwo zobowiązuje wójta do odrzucenia wniosku.

Można jedynie zakładać możliwość, że na podstawie odwołania wniesionego przez sołtysa do rady gminy, rada podejmie decyzję o udzieleniu pomocy finansowej spółce wodnej zgodnie z wolą sołectwa (art. 167 ust. 2 pkt 5 *Ustawy o finansach publicznych* w związku z art. 164 ust. 5 *Prawa wodnego*). Nie będzie to jednak wydatek, który można uznać za wydatek wykonany w ramach funduszu sołeckiego.

Rafał Trykozko

Tak. Takie zadanie mieści się w pojęciu ochrony zdrowia. Ochrona zdrowia należy do zadań własnych gminy stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 5 *Ustawy o samorządzie gminnym*.

Rafał Trykozko

SKUTKI KLĘSKI ŻYWIOŁOWEJ

33

Czy w roku budżetowym, w którym fundusz jest realizowany, możliwe jest przeniesienie części środków z funduszu sołeckiego na usuwanie skutków klęski żywiołowej? Wniosek do funduszu składany w roku poprzedzającym rok realizacji wskazanych w nim zadań takich zapisów nie zawierał, a zaplanowane przedsięwzięcia jeszcze nie zostały zrealizowane. Mieszkańcy chcą część z tych pieniędzy przeznaczyć na usuwanie skutków klęski żywiołowej.

Kwestia przeznaczenia środków funduszu sołeckiego na usuwanie skutków klęski żywiołowej w oparciu o art. 1 ust. 4 *Ustawy o funduszu sołeckim* jest jednym z trudniejszych problemów interpretacyjnych. Na taką ocenę wpływa przede wszystkim fakt, że ustawodawca nie zawarł żadnych wskazówek co do sposobu przeznaczenia środków funduszu na ten cel, ustanawiając jedynie przepis przewidujący taką możliwość. Rzuca to istotnie na poniższe rozważania i doprowadza do wniosku, iż bez interwencji ustawodawcy w treść *Ustawy* nie da się wyczytać jednoznacznego, pozbawionego wątpliwości stosowania tego przepisu.

31

Czy mieszkańcy sołectwa mogą przeznaczyć pieniądze na oczyszczenie koryta rzeki należącej do Skarbu Państwa i będącej w zarządzie wojewódzkiego zarządu melioracji i urządzeń wodnych?

Nie, ze względu na sprzeczność z art. 1 ust. 3 *Ustawy o funduszu sołeckim*. Jak wynika z samej treści pytania, tego typu zadanie nie mieści się w katalogu zadań własnych gminy. To, że istnieje prawna możliwość, aby gmina dofinansowała realizację zadań województwa poprzez udzielenie pomocy finansowej województwu, nie zmienia faktu, iż takie przedsięwzięcia nie mogą być finansowane z funduszu sołeckiego.

Rafał Trykozko

ZDROWIE

32

✓ Czy z funduszu sołeckiego można ponieść wydatki na lakowanie zębów dzieci?

części wydatków gminy wykonanych w ramach funduszu sołeckiego, kwota wydatków wykazanych we wniosku jako poniesione w ramach funduszu nie może być wyższa niż kwota środków na sołectwa obliczona zgodnie z wzorem określonym przez art. 2 ust. 1 *Ustawy o funduszu sołeckim*. Niezależnie więc od kwot ujętych w informacji dla sołtysów, a w konsekwencji we wnioskach sołectw i w uchwale budżetowej, przy sporządzaniu wniosku o zwrot wydatków wykonanych w danym roku należy uwzględnić kwoty prawidłowo obliczone, aby nie narazić się na zarzut nienależnego otrzymania dotacji (tj. przekraczających obliczenie na podstawie art. 2 ust. 1 *Ustawy*).

Rafał Trykozko

37

Rada gminy dokonała zmiany planu wydatków budżetowych na bieżący rok w części dotyczącej funduszu sołeckiego. Zmiany dokonane zostały w ramach tego samego rozdziału pomiędzy paragrafami. Czy to jest zgodne z prawem? Przeniesienie dotyczy wydatków w ramach funduszu sołeckiego na rok 2011 i polega na dostosowaniu klasyfikacji do rodzaju wydatku. W załączniku planu wydatków w ramach funduszu sołeckiego zmienia się tylko klasyfikację budżetową wydatków, nie ulegają zmianie zadania.

Zmiana w uchwale budżetowej opisana w pytaniu nie narusza *Ustawy o funduszu sołeckim*. Nie dochodzi bowiem do zmiany wniosku sołectwa (zmiany przedsięwzięć zawartych we wniosku). Pierwotne ujęcie w uchwale budżetowej wydatków na realizację przedsięwzięć sołectwa (rozpisanie jego realizacji na podziałki klasyfika-

cji budżetowej w projekcie budżetu) i tak dokonane zostało przez wójta (burmistrza, prezydenta), a nie przez sołectwo – koszty zadania wskazywane przez sołectwo we wniosku należy oceniać jako szacunkowe, uzasadniające jedynie ogólny przewidywany koszt zadania, a nie koszty ostateczne.

Tego typu zmiany w trakcie roku budżetowego są nieuniknione – trudno zakładać, iż sołectwo składające wniosek oceni koszty wszystkich elementów składających się na wykonanie uchwalonego przedsięwzięcia w sposób ostateczny i nieodwołalny. Oszacowanie kosztów przez sołectwo ma raczej umożliwić ocenę wniosku w zakresie zgodności z warunkiem „mieszczenia się” przedsięwzięć w kwocie przypadającej sołectwu na dany rok budżetowy. *Ustawa o funduszu sołeckim* nie odbiera organowi wykonawczemu gminy obowiązku wyboru formy wydatkowania środków publicznych w sposób celowy, efektywny i oszczędny, przy zachowaniu zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

A zatem, zmiany w klasyfikacji budżetowej, związane z procesem realizacji budżetu nie wpływające na zmianę przedsięwzięcia, którego wykonanie zgłosiło sołectwo, nie stanowią zmiany wniosku sołectwa i są w związku z tym dopuszczalne.

Rafał Trykozko

38

Czy mogą być dwa źródła finansowania zadania przewidzianego w funduszu: fundusz i budżet gminy? Chodzi o sytuację, w której koszt zadania, zaplanowany w ramach funduszu sołeckiego na kwotę 20 tys, jest wyższy i wynosi 30 tys.

Oczywiście, że mogą. Jeśli w toku realizacji przedsięwzięcia trzeba będzie wydać kwotę wyższą, niż to wynikało z prawidłowego wniosku sołectwa, to dodatkowe koszty mogą być sfinansowane z budżetu gminy. W opisanej sytuacji trudno jednak mówić o dwóch źródłach finansowania – wydatki dotyczące realizacji przedsięwzięcia zgłoszonego we wniosku sołectwa są wydatkami z budżetu gminy!

Finansowane przedsięwzięcie jest zadaniem własnym gminy, nie można zatem dowodzić, że wójtowi (burmistrzowi) nie wolno wydatkować dowolnie zaplanowanych środków na realizację zadania własnego. Wydatkami „w ramach funduszu sołeckiego” będą jednak tylko wydatki do wysokości kwoty przypadającej sołectwu zgodnie z *Ustawą*.

Wydatkowanie kwoty wyższej od zaplanowanej we wniosku nie wzbudzi wątpliwości wówczas, jeżeli da się tę sytuację uzasadnić zmianą cen czy innych uwarunkowań związanych z realizacją przedsięwzięcia (zachodzi zwykle ryzyko wykonywania zadań). Jeżeli bowiem organ wykonawczy gminy przyjął wniosek sołectwa jako prawidłowy, to należy uznać, że na dzień rozpatrzenia wniosku ocenił koszt przedsięwzięcia jako realny. Trudno jednak przewidzieć czy w czasie realizacji przedsięwzięcia sytuacja nie zmusi do zwiększenia kwoty wydatków.

Jedynym niebezpieczeństwem w sytuacji wydatkowania kwot wyższych od wynikających z wniosku sołectwa jest możliwość zarzucenia wójtowi (burmistrzowi), iż przyjął wniosek nieprawidłowy w świetle art. 4 ust. 3 *Ustawy o funduszu sołeckim*, koszty przedsięwzięć wykaczały bowiem

poza środki przypadające sołectwu. Przykładowo: nie da się obronić prawidłowości wniosku, w którym sołectwo, na które przypadła kwota 20 tysięcy złotych, zgłosiło budowę 1 km nawierzchni asfaltowej. W takiej sytuacji żadne z wydatków nie będą mogły być uznane za „wykonane w ramach funduszu” ze względu na sprzeczność wniosku z obowiązującym prawem.

Rafał Trybaczko

ZMIANY

39

Jeżeli koszt wykonania zadania w ramach funduszu sołeckiego okaże się niższy od zakładanego, to czy wójt może odmówić sołectwu wykorzystania pozostałej kwoty na inny cel? Czy istnieje sposób, aby sołectwo wykorzystało pozostałe środki na inne działania niż te zapisane we wniosku?

Nie można przyjąć założenia, iż wydatki realizowane w celu wykonania przedsięwzięcia uchwalonego przez zebranie wiejskie w ramach funduszu sołeckiego muszą być równe kwocie przypadającej sołectwu lub przeznaczonej na dane przedsięwzięcie. Wójt, realizując przedsięwzięcie zgodnie z wolą sołectwa, wykonuje w istocie budżet. Przy realizacji budżetu obowiązują wójta ogólne zasady wydatkowania środków publicznych, w szczególności zasada z art. 44 ust. 3 pkt 1 *Ustawy o finansach publicznych*, według której wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. Ewentualne

Fundusz sołecki funkcjonuje w gminie Grodzisk Mazowiecki od 2009 r. We wrześniu mieszkańcy Opyp po raz pierwszy decydowali o jego przeznaczeniu na rok następny. Pierwsze podejmowanie stosownej uchwały było chaotyczne i życzeniowe. Nie bardzo umieliśmy znaleźć konsensus między tym, co najbardziej potrzebne, czego brakuje a co jest możliwe do zrealizowania. **I tak w 2010 r. sołectwo Opypy wzbogaciło się o: 100 rozkładanych krzeseł, 3 składane stoły konferencyjne, namiot – zadaszenie nad sceną o wymiarach 6x8 m oraz dwie huśtawki.** Fakt ten bardzo uaktywnił mieszkańców, którzy zaangażowali się w stworzenie Paprociowej Polany, miejsca rekreacji i integracji, na której usytuowano plac zabaw i zbudowano drewnianą scenę. Kilkaset godzin pracy poświęciliśmy na karczowanie, czyszczenie i porządkowanie polany o powierzchni ponad 60 a. Dzięki zaangażowaniu lokalnych firm budowlanych i wsparciu właściciela składu budowlanego sami zbudowaliśmy drewnianą scenę, na której odbywają się występy, koncerty, festyny, a nawet zebrania wiejskie (ponieważ nie mamy świetlicy).

W roku 2011 kontynuowaliśmy wyposażanie Paprociowej Polany przeznaczając pieniądze z funduszu sołeckiego na ściankę wspinaczkową i karuzelę oraz monitoring. Podczas festynu wiejskiego mieszkańcy ufundowali kontener (wartość 2500 zł), który służy nam jako magazyn oraz alarm (wartość 800 zł).

Rok 2012 obfitował w wiele wydarzeń związanych z otwarciem kolejnej opypskiej polany nazywanej Różaną Polaną od nazwy ulicy, przy, której się znajduje. Mieszkańcy przez kilka weekendów porządkowali plac o powierzchni 30a, by 19 maja 2012 r. mogło odbyć się uroczyste otwarcie inaugurujące kolejny plac zabaw utworzony ze środków funduszu sołeckiego. Plac zabaw został wyposażony w podwójny i pojedynczy kiwak, drewniany wigwam, kompleks drabinek i zjeżdżalni oraz wieżyczkę obserwacyjną. Mieszkańcy sami rozplantowali kilkadziesiąt ton piasku przywiezionego do rozsypania pomiędzy zabawkami oraz zbudowali zabezpieczenie oddzielające strefę piasku od trawnika. Ostatni fundusz sołecki, który realizowany będzie w tym roku przeznaczylimy na zakup map topograficznych, materiałów niezbędnych do ogrodzenia Różanej Polany, kolejnych urządzeń zabawowych na plac zabaw oraz na dofinansowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci z Opyp uczęszczających do pobliskiej szkoły. W tym roku mieszkańcy sami wykonają ogrodzenie Różanej Polany. Będzie to nasz wkład własny.

Wysokość funduszu sołeckiego w Opypach w poszczególnych latach wynosiła ok 20 tys.: –19.006,52 zł w2010 r.– 19.450,38 zł w2011 r.– 21.681,98 zł w2012 r.– 24.354,15 zł w2013r. Razem: **84.493,03 zł** wydatkowane na zagospodarowanie naszych polan, jako miejsc rekreacji i integracji mieszkańców. Podsumowując warto dodać, że w naszym sołectwie każda złotówka wydatkowana z funduszu sołeckiego została podwojona poprzez pracę i zaangażowanie mieszkańców oraz hojność fundatorów, którzy sponsorowali materiały budowlane, zakupili kontener, alarm i kolejne urządzenia zabawowe na plac zabaw. Należy podkreślić, że w przypadku sołectwa Opypy fundusz sołecki spowodował aktywizację i mobilizację mieszkańców, za którą poszła integracja i inicjowanie wielu kolejnych projektów, pomysłów i przedsięwzięć. Życzę wszystkim sołectwom, szczególnie na Mazowszu, gdzie najmniej gmin podejmuje uchwałę o wyodrębnieniu funduszu sołeckiego, aby radni zdecydowali się na jego uchwalenie, bo jest to ogromna szansa dla całej społeczności wiejskiej danej gminy.

Nasze sołectwo jest najlepszym przykładem na to jak wiele dzięki niemu można wspólnie zrobić. Grażyna Jałgos-Dębska Autorka była sołtyską wsi Opyp w latach 2003–2011. Obecnie członkini Rady Sołeckiej i wiceprezes

Stowarzyszenia Sołtysów Ziemi Grodziskiej